

Szerb Köztársaság
OKTATÁSI, TUDOMÁNYÜGYI ÉS TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSI MINISZTERIUM
OKTATÁSI ÉS NEVELÉSI MINŐSÉGELLENŐRZŐ INTÉZET
VAJDASÁGI PEDAGÓGIAI INTÉZET

FELADATOK AZ ÁLTALÁNOS OKTATÁS ÉS NEVELÉS ZÁRÓVIZSGÁJÁRA

a 2012/2013-es tanévben

1. TESZT

MAGYAR NYELV

UTASÍTÁS

- A záróvizsgára készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, ezek megoldására 120 perc áll rendelkezésedre.
- Előbb olvasd el figyelmesen a megoldásra váró feladatot, majd gondolkodj el rajta! Összpontosíts a feladatok szövegére, hiszen a szöveg a válaszadás módjára is utal (be kell karikáznod a helyes válasz előtti betűt, össze kell kötnöd a részmozzanatokat, be kell írnod valamit a megfelelő helyre stb.).
- A feladatok megoldásakor mindig teljes megnevezésre törekedj, a rövidítések használata nem engedélyezett (pl. ki kell írnod, hogy helyhatározó, nem fogadható el a hH mint megoldás).
- A végső válaszokat **golyóstollal** kell beírnod. Munkád során azonban grafitceruzát és törlőgumit is használhatsz. A feladatokat először ceruzával oldd meg, mert így esélyt adsz önmagadnak az időben észrevett hibák javítására. A ceruzával beírt válaszokat, mielőtt átadod a tesztet, írd át golyóstollal!
- A ceruzával beírt és golyóstollal áthúzott, korrigált megoldásokat nem fogadjuk el.
- A feladat jobb oldalán található négyzetet hagyd üresen, javításkor ugyanis ide írják be a pontszámot. Erre és a teszt utolsó oldalára ugyancsak ne írd semmit!
- Ha a megadott időpontnál előbb végzel munkáddal, add át a tesztlapot az ügyeletes tanárnak, és csendben hagyd el a tantermet!

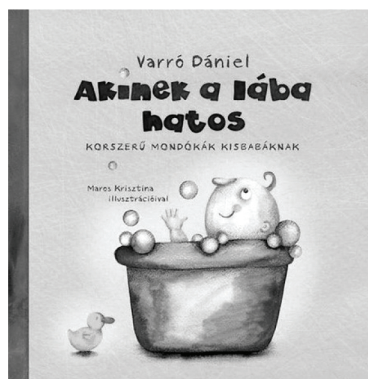
Sikeres záróvizsgát kívánunk!

1. Olvasd el az alábbi szöveget, majd húzd alá azt a mondatot, amelyet Varró Dániel *Akinek a lába hatos* című könyvéből idéz az írás szerzője!

A csecsemők sem maradnak mondóka nélkül: Varró Dániel remekel

A megszokott, sokszor már unalmas mondókákkal szemben mutat alternatívát Varró Dániel új mondókáskötete, az *Akinek a lába hatos*. A kifejezetten csecsemők számára készült versikék bájos, humoros és nem utolsósorban praktikus módon járják körül a babák és szüleik mindennapjait: újdonsült szülőknek, nemrég született babáknak kihagyhatatlan.

Nem az összes étel kebel, / ebben bárhogy kételkedel. / S nem is minden kebel étel, / apukádé pont kivétel – zárja rövidre a még szopizó babák gyakori tévedéséből adódó félreértést **Varró Dániel** újabb kötetében. Az *Akinek a lába hatos* című mondókáskönyv kifejezetten kisbabák számára készült „korszerű mondókákat” tartalmaz, és garantáltan jókedvre deríti még a csecsemőgondozásban végkimerült anyukákat-apukákat is.

(www.divany.hu nyomán)

2. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésre!

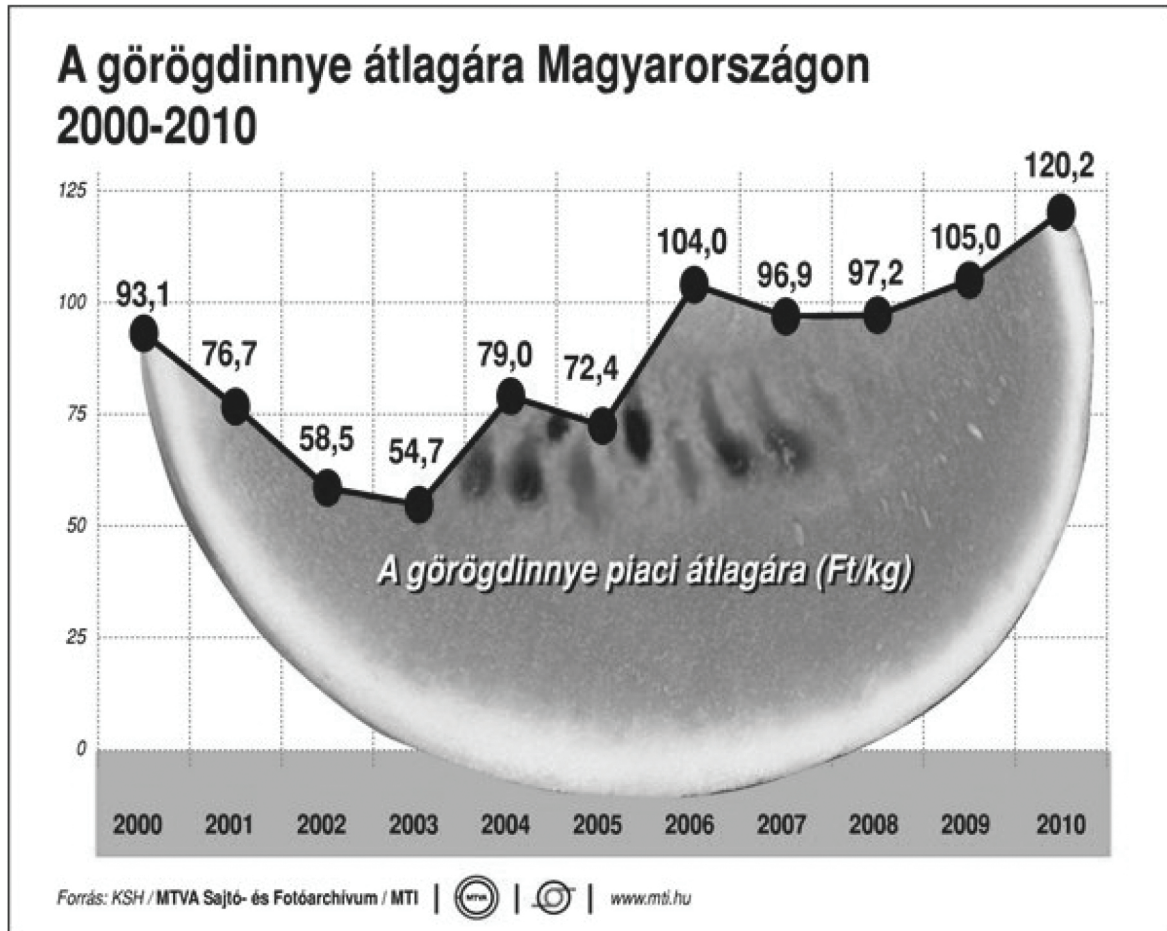
Az egyiptomi társadalom felső rétegébe tartoztak a főhivatalnokok, a főpapok és a hadsereg vezetői. Ők ugyan igyekeztek hatalmukat örökletessé tenni, azaz tisztségüket fiaikra hagyni, de előfordult, hogy alacsony sorból is fölemelkedtek emberek, ha kiváló képességekkel rendelkeztek. A társadalom középső rétegét alkották az írnokok, a papok és a katonák. Az egyiptomiak döntő többsége a közrendűek közé tartozott, akik elsősorban parasztok és kézművesek voltak. Ők végezték a termelőmunkát, és adót fizettek az államnak. A társadalom alsó rétegét a rabszolgák alkották. Számuk azonban sokáig csekély maradt. Elsősorban házi munkára használták őket.

Hány rétegből állt az egyiptomi társadalom, amelynek csúcsán a fáraó állt? Karikázd be a helyes válasz előtti betűt!

- a) öt rétegből
- b) négy rétegből
- c) három rétegből
- d) két rétegből

3. Vizsgáld meg a diagramot, és oldd meg a feladatot!

Melyik évben volt a legmagasabb a görögdinnye átlagára? Írd a vonalra! _____

4. Olvasd el a szöveget, és felelj a kérdésekre!

A világ egyik legveszélyesebb gyilkosát a georgiai Atlantában tartják védőórizet alatt. Ez a gyilkos a fiatalokra és az öregekre vadászik, a gyengéket és a védteleneket szemeli ki áldozatul, gyorsan és kíméletlenül csap le, és már több milli emberéletet oltott ki.

Ez a gyilkos himlő, a világ egyik leghalálosabb és legfertőzőbb vírusa. Az évszázadok során a himlő számtalan embert ölt és nyomorított meg világszerte. 1796-ban aztán Edward Jenner kikísérletezte a himlő elleni oltóanyagot, amely védettséget biztosított a betegség ellen. A gyógyszer lassan legyűrte a gyilkost. 1978-ban bejelentették, hogy a himlő eltűnt a föld színéről. Majdnem...

A Georgia állambeli Atlantában található Járványügyi és Járvány megelőzési Központ nevű kutatólétesítményben még tárolnak élő mintát a mikrobából. Az ottani kutatók úgy vélik, nagyon fontos, hogy kéznél legyen az élő vírus, hiszen a vírusok idővel hajlamosak ellenállóvá válni az oltóanyagokkal szemben. Ha a himlővaccina egyszer hatástalannak bizonyulna, az élő vírus segítségével a tudósok új vagy hatékonyabb oltóanyagot fejleszthetnek ki.

Nem a himlő az egyetlen halálos vírus, amit a központban tárolnak. Az intézet kutatói tanulmányozzák az Ebolát, az AIDS-et, a kolerát, a maláriát és még tucatnyi más fertőző gyilkost abban a reményben, hogy sikerül megérteniük a viselkedésüket és megtalálniuk a gyógymódot. Munkájukat a legszigorúbb biztonsági előírások betartásával és a legnagyobb körültekintéssel végzik. Azonban még így sem érezhetik magukat teljesen biztonságban, védve a vírustól. Elég, ha felidéznek egy 1996-ban, Afrikában megtörtént esetet.

Abban az évben egy Ebolával fertőzött betegeket kezelő egészségügyi dolgozó tudtán kívül maga is megfertőződött. Miközben ápolták, a vírust továbbadta egy ápolónőnek is, aki komolyan megbetegedett, és belehalt a betegségbe.

Az ilyen gyilkos betegségek még a jól képzett szakembereket is képesek meglepni, és akkor csapnak le, amikor a legkevésbé számítunk rájuk.

(Larry Verstraete: *Kockázatos kísérletek*)

a) Ki találta fel a himlő elleni védőoltást? _____

b) Milyen fertőző vírusokat/mikrobákat őriznek az atlantai intézetben? Sorolj fel ötöt!

_____

5. Ismerd fel az alábbi szöveg közlésmódját!

Az *Elvesztettem zsebkendőmet* című játék: körben állnak a játékosok, mozdulatlanul, és nem szabad hátranézniük. Amíg közösen énekelnek, egy játékos körbejár zsebkendővel a kezében. Az álló játékosok figyelik, hogy a zsebkendő a kezében van-e még, hiszen ha valaki mögött elejti, fel kell kapnia és utána futnia (üldözni). Az üldözött játékos, ha elég gyors, beáll a helyére, és folytatódik a játék. Ha utoléri, és a zsebkendővel megérintik, újra ő jár körbe.

Karikázd be a szövegben alkalmazott közlésmód előtt álló betűt!

- a) magánbeszéd
- b) elbeszélés
- c) leírás
- d) párbeszéd

6. Egészítsd ki a párbeszédet szójátékká! Válogass a megadott szavakból!

A megadott szavak:

gallyról, szakadt, makkal, tökkel, ágról, ütött, bottal

– Mondja, maga leesett a fáról?

– Sajnos.

a) – Akkor maga _____?

– Igen. Hallom, hogy a maga fejére pedig tökök hullottak.

b) Bizony, így lettem én _____.

7. Írd le helyesen a következő tulajdonneveket!

PALICSITÓ: _____

ARANYJÁNOSSZÍNHÁZ _____

8. 1) Ha bizonytalan vagy az Adriai-tenger helyesírásában, melyik kézikönyvben nézel utána? Karikázd be a helyes válasz előtti betűjelet!

- a) A magyar helyesírás szabályai
- b) Magyar értelmező kéziszótár
- c) Idegen szavak és kifejezések kéziszótára

2) Az alábbi szavak közül melyik található az Idegen szavak és kifejezések kéziszótárában? Karikázd be a helyes válasz előtti betűjelet!

- a) hierarchikus
- b) kalapács
- c) szófajok
- d) kalap

9. Milyen mássalhangzó-törvények érvényesülnek a Darvasi-szöveg kiemelt szavaiban? Írd a vonalra!

Ceruzaönarcképek

Számosan vannak olyan ceruzák, és Pálcika is ismert ilyeneket, akik kizárólag csak magukat rajzolták. Az **efféle** ceruza lerajzolja magát így meg úgy, és amúgy is. Fekve, állva, a ceruzatartóban, a **tolltartóban**, az asztalon, a papírlapon, vagy éppen rajzolás közben. Ezeket a rajzokat nevezik ceruza önarcképeknek. És addig rajzolják csak magukat ezek a ceruzák, míg végül elfogynak végül ők is.

(Darvasi László)

a) efféle: _____

b) tolltartó: _____

10. Olvasd el figyelmesen az alábbi szövegeket, majd írd a vonalra, kinek melyik novellájából idéztük a fogalmazás vázlatpontjait! Állapítsd meg, a két változat közül melyik a pontos idézet!

1. Az édesapa szerkezete a következő:

- a) bevezetés: leírása,
- b) tárgyalás: jelleme, szokásai,
- c) befejezés: mivel tartozunk édesapánknak?

2. A dolgozat szerkezete a következő:

- a) bevezetés: leírása,
- b) tárgyalás: jelleme, szokásai,
- c) befejezés: hála a sok szeretetért.

a) A novella szerzője és a mű címe: _____

b) Melyik vázlatot idéztük pontosan? Írd a sorszámot a vonalra! _____

11. Felelj a kérdésekre!

	Mit?	Mivel?	Hova?	Hol?
könyv				

12. Kösd össze a szavakat szófaji minősítésükkel!

embernyi
ember
emberi
emberség

főnév
melléknév

13. Melyik az a nyelvi réteg, amelyet az iskolában az anyanyelvi órákon sajátítatok el, és amelynek szabályait a nyelvtankönyvekben és a helyesírási szabályzatban olvashatjátok? Karikázd be a helyes választ!

- a) hivatalos
- b) nyelvjárás
- c) szleng
- d) köznyelv

14. Kapcsolj a következő szavakhoz *-val, -vel* toldalékot!

sakk _____
 Alex _____
 Mariann _____
 Kiss _____

15. A nyelvújítás korában egy-egy fogalomra több kifejezés is született. Ezek egy része megmaradt, többsége eltűnt a nyelvünkől. Kösd össze a párokat!

átkupidolni

nyakkendő

ék

zsebkendő

lábtyú

szerelembe ejteni

orrkendő

dísz

nyaktekerészeti mellfekkenc

harisnya

16. Olvasd el az alábbi versrészletet, majd oldd meg a feladatot!

Reggel óta ülök a parton,
és nézem a hullámokat.
Mint csendes örült, szakadatlan
fecseg a víz, nő és kicsap,
aztán függönyként lezuhog
a szirtről, ahol heverek
és rögtön új rohamra indul,
s játékát sosem únja meg.

(Szabó Lőrinc: *Beszélgetés a tengerrel*)

Milyen alakzat (stilisztikai eszköz) a kiemelt kifejezés? Írd a vonalra!

_____

17. Olvasd el az olvasókönyvetekben is fellelhető szövegrészletet, majd egészítsd ki a megfelelő adatokkal a mondatot!

A másik csaló neve: Pétör. Írhatnám Péternek is, de akkor mi lesz a történeti hitellel? Pétör az ő neve, senki se hívja másnak, és ha valami tudatlan ember Péternek szólítja, arra nem ért. Tudom magamról, mert én már kipróbáltam. Bent jártam az iskolájukban, és megkérdeztem, melyikük az a híres Péter: ötvenkét gyerek közül egy se vállalta. Nem a hírességet, hanem a Péterséget. Ezt abból hiszem, hogy arra se állt föl senki, mikor azt mondtam:

– Mert én ezt a körtét akarom odagurítani annak a Péternek, akit keresek.

(Móra Ferenc: *A másik csaló*)

A fenti szöveg műfaja szerint _____, műnemét tekintve az _____ alkotások közé tartozik.

18. Olvasd el a szöveget, és válaszolj a kérdésre!

Molnár Ferenc gyermekregénye 1906-ban jelent meg folytatásokban. Molnár maga ennyit mond a könyv keletkezéséről: „1906-ban írtam meg folytatásokban egy ifjúsági lap számára, amelyet volt tanárom, dr. Rupp Kornél szerkesztett.” Az újság a *Tanulók Lapja* címet viselte. Végző formájában a Franklin Kiadó adta ki 1907. április 10-én. Molnár, akitől korántsem volt idegen a gyermekirodalmi téma és a gyermekirodalmi ambíció, feltehetően ismerte a kortárs, vagy közel kortárs gyermekirodalomból Charles Dickens *Twist Olivér és Copperfield Dávid* című műveit (Nemecsek erősen emlékeztek ezek főhőseire), Mark Twaintől a *Tom Sawyer kalandjait*, illetve a *Huckleberry Finn kalandjait*, Frances Eliza *A kis lord*, illetve Edmondo de Amicis *A szív* című regényeit (ennek Garrone nevű egyik főhősében pedig Bokára ismerhetünk). Nagy gonddal írhatta meg saját regényét, bár állítása szerint a szöveg előzetes vázlatok nélkül, folyamatosan született meg a New York kávéház karzatán, ahonnan a szedő ú. „kutyanyelveken” szállította át a történetet a nyomdába. Ezt a gondosságot a regény többek által is említett igen pontos idő- és térszerkesztése is alátámasztja.

A regény cselekményszerkezete drámai pontossággal fölépített. A vörösingések háromszor támadnak a Pál utcaiakra (einstand, Áts Feri zászlólopása, majd a csapat támadása), Nemecseknek háromszor kell a víz alá merülnie, egyre feszítettebb körülmények között. A regény 10 fejezetből áll. A

mű végén a szerző minden szálát elvarr; Nemecek meghal, Kolnay és Barabás kibékülnek, és mind a két gyermekcsapatot kiakolbólják a saját kis mennyországukból.

(Galuska László Pál)

Írd le annak a műnek a címét, amelyre a szöveg utal! _____

Nevezd meg a vörösingesek vezérét! Írd a nevét a vonalra! _____

19. Olvasd el az alábbi szövegeket, majd írd be az előttük álló betűt a megfelelő helyre!

- a) Az *Iskola a határon*ban az író szándékosan nem nevezi nevén a cselekmény pontos helyét. Nemeگزszer céloz azonban rá, s történeti adalékokkal segít felismernünk, hogy a színhely a kőszegi katonaiskola. A műről szóló elemzésekben újra meg újra visszatér az a kérdés, milyen hasonló környezetet ábrázoló regényelőzményekből merített munkája közben. Nemeگزszer elmondta, hogy Musil művét, a *Törless iskola*éveit nem ismerte, de ha ismerhette volna is, az *Iskola a határon* szerkezete, gondolatvilága mélyebb és gazdagabb Musilénál.
- b) A városkának volt egy kis erős vára, amely hat évvel a mohácsi vereség után feltartóztatta és visszaverte a törököt. Kétezren védtek a képtelen tölerővel szemben egy teljes nyári hónapon át, esztelen bátorsággal és okos tárgyalásokkal, mert akkor már tudták, kivel van dolguk. Fura dolognak látszik a nyugati határ szélén védeni egy kis várat a belülről jövő töröktől, amikor az ország már elveszett, s az ellenség itt már éppen kifelé menne. Nem is lett volna értelme, ha a védők nem tudják, hogy a hazájukon kívül még egy sokkal nagyobb hazájuk is van; s ezt mind a kettőt megvédték: a városukat, ahol születtek, és a világrészüket, ahol senki sem borotválta a koponyáját.
- c) A cselekmény középpontjában Bébé áll, azaz Both Benedek. A történet 1957-ben veszi kezdetét, amikor a főhős találkozik egy barátjával, Szeredy Danival a Lukács fürdőben. Beszélgetésükből kitűnik, hogy jól ismerik egymást. Bébé azt javasolta, hogy nézzék át Medve, az időközben meghalt barát kéziratát, akkor talán válaszokat kapnak múltjuk néhány tisztázatlan kérdésére. Közös barátjuk történetének kezdete 1923 őszéig vezet vissza. Medve kézirateit a barátjára hagyta. 1923. szeptember 3-án vették fel Bébét, Medve Gábort, Czakó Pált, Formes Attilát, Tóth Tibort, Orbán Elemért és Eynatten Vincét a katonai alreáliskola második évfolyamára a határszéli kisvárosban.

Egészítsd ki!

A fenti szövegek Ottlik Géza *Iskola a határon* című regényének

_____ eredeti szövege;

_____ tartalmi összefoglalása;

_____ értelmezése, elemzése.

20. Milyen alakzatot fedezel fel a következő idézetekben? Karikázd be az alakzat nevét!

A hegyekről most omlanak

A nyári *illatlavinák*.

(Tóth Árpád)

Zengő pirosban nyújtózkodtak a duzzadó fák.

(Tamási Áron)

- a) szinekdoché
- b) áthajlás (enjambement)
- c) szinesztézia
- d) hiperbola

A teszt eredménye magyar nyelvből

Megjegyzés: A tanulók NE töltsék ki ezt az oldalt!
Az oldalt a kinevezett bizottság tölti ki.

Összpontszám:

		,	
--	--	---	--

Az egyes feladatok pontszáma:

A feladat sorszáma	Kitöltetlen	0 pont	0,5 pont	1 pont
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐
19.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐

Bizottság:

- _____
- _____
- _____
- _____

A megfelelő helyre ✕ jel kerül!

Azonossági szám (A tanuló kódja)	
Iskola	
Helység	
A tanuló vezeték- és utóneve	